

LISTOPAD

Kalendarium listopad 1987

2

- We Wrocławiu SB uprowadza współpracownika Solidarności Walczącej Dariusza Bogdana (wcześniej wielokrotnie zatrzymywanego, bitego i więzionego). Po wywiezieniu do lasu, ok. 25 km za miasto, funkcjonariusze nakazują mu kopać grób; po jakimś czasie odjeżdżają.

3

- W Gdańsku Aleksander Hall i mec. Jacek Taylor składają w Wydziale Spraw Wewnętrznych WRN dokumenty konieczne do rejestracji Gdańskiego Klubu Politycznego im. Lecha Bądkowskiego, pisarza, rzecznika prasowego MKS podczas strajku w Stoczni Gdańskiej w 1980 r. Deklarację założycielską podpisują: Szczepan Baum, Ewa Górka, Grzegorz Grzelak, Aleksander Hall, Dariusz Kobzdej, Arkadiusz Rybicki, Marian Terlecki, Donald Tusk, Andrzej Zarębski.

6

- W Warszawie odbywa się spotkanie 45 przedstawicieli środowisk twórczych, intelektualistów, działaczy związkowych i politycznych, sygnatariuszy oświadczenia z 31 V, zaproszonych przez Lecha Wałęsę, aby kontynuować dyskusję rozpoczętą 30 V. Debata dotyczy wpływu przemian w bloku wschodnim na sytuację społeczną w Polsce, kryzysu gospodarczego i politycznego, roli „Solidarności” oraz innych niezależnych środowisk i instytucji w warunkach obecnych zmian.

9

- We Wrocławiu aresztowani zostają Kornel Morawiecki, ukrywający się od 13 XII 1981 przywódca Solidarności Walczącej, i działaczka SW Hanna Łukowska-Karniej – pod zarzutem przemytu przedmiotów mających służyć działalności terrorystycznej. K. Morawiecki zostaje przewieziony śmigłowcem do Warszawy i osadzony w Centralnym Areszcie Śledczym przy ul. Rakowieckiej. W kolejnych dniach we Wrocławiu i wielu miastach Polski odbędą się akcje ulotkowe i demonstracje domagające się uwolnienia K. Morawieckiego i innych więźniów politycznych. Funkcję przewodniczącego SW przejmuje Andrzej Kołodziej.

10

- W kościele św. Klemensa w Warszawie odbywa się zorganizowane przez [Duszpasterstwo Ludzi Pracy](#) Archidiecezji Warszawskiej pierwsze od stanu wojennego spotkanie przedstawicieli Komitetów Założycielskich „Solidarności”, samorządów pracowniczych i [Duszpasterstwa Ludzi Pracy](#) Regionu Mazowsze. W przyjętym przez ok. 300 zgromadzonych oświadczeniu czytamy m.in.: *Jest jedna zasada, która zapewni przebudowę polskiego życia publicznego: zasada pluralizmu. Żądanie prawa do pluralizmu gospodarczego, społecznego i politycznego określa nasz program działania dla kraju. Przywrócenie pluralizmu związkowego, przywrócenie NSZZ „Solidarność” prawa do legalnej działalności jest warunkiem upodmiotowienia załóg pracowniczych i powodzenia reformy.*

11

- Z okazji 69. rocznicy odzyskania niepodległości w wielu miastach Polski (m.in.: Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Olkuszu, Toruniu i Warszawie) odbywają się demonstracje, organizowane przez NZS, KPN, FMW, NRR. Dochodzi do licznych zatrzymań.
- Przed Konsulatem Generalnym PRL w Chicago odbywa się demonstracja, zorganizowana przez Kongres Polonii Amerykańskiej oraz organizacje Freedom for Poland i Pomost, której uczestnicy domagają się uwolnienia Kornela Morawieckiego i innych więźniów politycznych.

14-15

- W Rzeszowie na spotkaniu ponad 80 działaczy niezależnego ruchu ludowego i związkowego z różnych rejonów Polski zostaje powołany Niezależny Ruch Ludowy Solidarność. Zebrani negatywnie oceniają proponowany przez rząd PRL projekt reform poprzedzony referendum.

15

- W Warszawie odbywa się Zjazd Założycielski Polskiej Partii Socjalistycznej. Obrady przerywa wkroczenie kilkunastu funkcjonariuszy SB. Wszyscy zostają spisani, a Andrzej Malanowski, Grzegorz Ilka, Piotr Ikonowicz i Jerzy Jacki przewiezieni na Komendę Stołeczną MO, a w ich mieszkaniach zostaje przeprowadzone przeszukania. Następnie w jednej z warszawskich kawiarni odbywa się II tura Zjazdu. Deklarację założycielską podpisuje 37 osób, m.in.: Władysław Goldfinger-Kunicki, Aleksander Krystosiak, Jan Józef Lipski, Agata Michałek, Marek Nowicki, [Jacek Pawłowicz](#), Józef Pinior.
- Do KKW wchodzi Jan Andrzej Górny, od lata 1985 przewodniczący Śląsko-Dąbrowskiego RKW. Zapada decyzja o utworzeniu biura pełniącego funkcję stałego sekretariatu KKW z siedzibą w Gdańsku i delegaturą w Warszawie.

19

- Jan Andrzej Górny zostaje aresztowany w Gliwicach, pod zarzutem posługiwania się cudzym dowodem osobistym i uchylania się od obowiązku alimentacyjnego.
- Sejm PRL powołuje urząd Rzecznika Praw Obywatelskich – zostaje nim prof. Ewa Łętowska. Rzecznik rozpocznie pracę 1 I 1988.

22

- W mieszkaniu prof. Jana Kielanowskiego odbywa się III tura Zjazdu Założycielskiego PPS. Wybrano władze w składzie: przewodniczący – Jan Józef Lipski, wiceprzewodniczący – Władysław Goldfinger-Kunicki, Józef Pinior, sekretarz – Andrzej Malanowski, członkowie Prezydium – Piotr Ikonowicz, Andrzej Kowalski, Aleksander Krystosiak, Marek Nowicki.

24-29

- W dniach poprzedzających referendum w wielu miastach Polski odbywają się demonstracje uliczne. 24, 25 i 27 we Wrocławiu demonstranci oprócz wzywania do bojkotu głosowania domagają się uwolnienia Kornela Morawieckiego i Hanny Łukomskiej-Karniej. W ciągu tych trzech dni milicja zatrzymuje ok. 150 osób, w tym przywódców „Solidarności” Władysława Frasyniuka i Józefa Pinióra. W Lublinie demonstracje mają miejsce 20 i 27 XI.
- W Warszawie różnego typu akcje odbywają się w wielu punktach miasta, m.in. na ul. Marszałkowskiej, na Woli, Grochowie, Saskiej Kępie.

28

- Nadana zostaje pierwsza audycja Radia Solidarność w Przemyślu, przekazująca apel KKW o bojkot referendum.
- We Wrocławiu w przeddzień referendum na ulicach widać ZOMO, patrole SB w cywilnych samochodach z operacyjnymi numerami rejestracyjnymi oraz piesze patrole w zakładach i na podwórkach. Przed lokalami przygotowanymi do referendum stoją 2-osobowe patrole MO (od godz. 18.00 do 6.00). Podobne akcje przeprowadzane są w wielu miastach Polski.

29

- Odbywa się referendum (drugie w historii PRL) na temat tempa i zakresu reform gospodarczych i politycznych. Władza zadała narodowi dwa pytania:

1. Czy jesteś za pełną realizacją przedstawionego Sejmowi programu radykalnego uzdrowienia gospodarki, zmierzającego do wyraźnej poprawy warunków życia społeczeństwa, wiedząc, że wymaga to przejścia przez trudny dwu-, trzyletni okres szybkich zmian?

2. Czy opowiadasz się za polskim modelem głębokiej demokratyzacji życia politycznego, której celem jest umocnienie samorządności, rozszerzenie praw obywateli i zwiększenie ich uczestnictwa w rządzeniu krajem?

- Według oficjalnych danych w referendum wzięło udział 67,3% uprawnionych i była to najniższa frekwencja w historii PRL. Na pierwsze pytanie „tak” odpowiedziało 66,04% głosujących, a na drugie - 69,03%.

- W Krakowie demonstruje ok. 400 działaczy i sympatyków KPN.
- W Gdańsku po mszy w kościele św. Brygidy demonstruje ok. 2 tys. osób.